

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove je u kolovozu 2025. dostavio radnim tijelima Hrvatskoga sabora jedno stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća Europske unije:

- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove 18. srpnja, dostavljeno je **Odboru za europske poslove**.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela

supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 31. kolovoza 2025.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 40 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 20 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 20 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2025.

PRORAČUNI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 302</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva iz Njemačke – EGF/2025/002 DE/Goodyear 2	1. 8. 2025. ...
<u>COM (2025) 157</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Belgije – EGF/2025/001 BE/BelGaN	26. 8. 2025. ...

ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 418</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2004/37/EZ u pogledu dodavanja tvari i utvrđivanja graničnih vrijednosti u njezinim prilogima I., III. i III.a	26. 8. 2025. 27. 10. 2025.

INFORMACIJA O IZVJEŠĆU O VLADAVINI PRAVA ZA 2025.

Komisija je 8. srpnja 2025. objavila šesto godišnje izvješće o vladavini prava, u kojem se ispituju kretanja u području vladavine prava u svim državama članicama, a koje je rezultat uspješne suradnje s državama članicama koja počiva na **prevenciji i dijalogu** s ciljem **poticanja reformi** i jačanja vladavine prava. To je ujedno i prvo izvješće o vladavini prava doneseno za novog mandata Komisije.

Izvješće je okosnica godišnjeg mehanizma vladavine prava kojem je cilj, kroz dijalog između Komisije, Vijeća i Europskog parlamenta s državama članicama te nacionalnim parlamentima, civilnim društvom i drugim dionicima o vladavini prava, doprinijeti otpornosti europske demokracije, sigurnosti i gospodarstva u globalnom okruženju u kojem je poštovanje temeljnih prava i demokratskih sustava pod sve većim pritiskom.

Izvješće za 2025. uključuje komunikaciju u kojoj se ispituje stanje u cijelom EU-u i posebne preporuke državama članicama dane temeljem ocjene provedbe prošlogodišnjih preporuka svakoj državi članici. Komisija je objavila i 27 poglavlja za pojedinačne zemlje (SWD(2025) 901 – 927) u kojima se razmatraju bitne promjene u svakoj državi članici (Poglavlje za Hrvatsku). U izvješće su uključena i četiri poglavlja (SWD(2025)928 – 931) za odabrane zemlje proširenja (Albanija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Srbija). Izvješće se odnosi i na zemlje proširenja kako bi im se pružila potpora da prije pristupanja provedu reforme potrebne za dugotrajan napredak u području demokracije i vladavine prava, i nakon pristupanja zajamčili trajno visoki standardi. Prema najavi predsjednice **von der Leyen** u političkim smjernicama za 2024. – 2029., u izvješće će biti uključene i druge zemlje pristupnice kada za to budu spremne.

U ovogodišnjem se izvješću potvrđuje da su **mnoge države članice ostvarile jasan napredak** i provele važne reforme u četiri ključna područja obuhvaćena izvješćem: **pravosuđe, borba protiv korupcije, sloboda medija i institucijski sustav provjere i ravnoteže**. Iako u nekim državama članicama još postoje problemi te je u nekima je situacija ozbiljna, općenita suradnja u tom procesu i dalje je uspješna, a države članice su u potpunosti ili djelomično provele velik broj preporuka iz 2024.

Poštovanje vladavine prava neophodno je i za donošenje politika koje promiču konkurentnost putem **jedinstvenog tržišta** i motiviraju građane da aktivno sudjeluju u društvu i u gospodarstvu. Vladavina prava bitan je faktor za poduzeća koja posluju prekogranično. Poduzećima, posebno malima i srednjima, potrebno je stabilno i predvidljivo gospodarsko okruženje. Kako je navedeno u političkim smjernicama predsjednice **von der Leyen**, u ovogodišnjem izvješću posebno se ističu **pitanja koja su izravno povezana s pravilnim funkcioniranjem jedinstvenog tržišta**, kao što su dobra izrada zakonodavstva, pravila o javnoj nabavi i stabilnost regulatornog okruženja.

U Izvješću se razmatraju i neke mjere koje su tek u planu. Novom generacijom instrumenata potrošnje EU-a, kao dio sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, osigurat će se da poštovanje načela vladavine prava i dalje bude preduvjet za primanje sredstava EU-a. Financijska potpora EU-a za ulaganja i reforme za promicanje vladavine prava može pružiti stvarnu dodanu vrijednost. To se može uzeti u obzir u širem praćenju provedbe preporuka iz Izvješća.

Glavni ovogodišnji zaključci:

Pravosudni sustavi

Mnoge su države članice prošle godine napredovale u provedbi reformi pravosuđa. Poduzimale su mjere za jačanje neovisnosti sudbenih vijeća, dodatne zaštitne mjere za imenovanje sudaca i autonomiju državnih odvjetnika i mjere za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti pravosudnih sustava. Međutim, u nekim državama članicama reforme napreduju sporije, a u određenim slučajevima i dalje postoje ozbiljni razlozi za zabrinutost. Iako sve države članice ulažu trud, mnogima od njih nedostaje resursa za pravosudne sustave, što utječe na kvalitetu i učinkovitost pravosuđa. U zemljama proširenja i dalje se radi na provedbi reformi pravosuđa, jačanju odgovornosti i poboljšanju učinkovitosti, ali im preostaje riješiti problem neprimjerenog utjecaja i pokušaja ugrožavanja neovisnosti sudaca.

Okviri za borbu protiv korupcije

Borba protiv korupcije i dalje je od presudne važnosti za očuvanje vladavine prava i povjerenja građana u javne institucije. Prema rezultatima istraživanja **Eurobarometra iz 2025.** o stavovima građana i poduzeća prema korupciji u EU-u, većina Europljana smatra da je korupcija neprihvatljiva. Izvješće pokazuje da je nekoliko država članica izradilo nove strategije za borbu protiv korupcije i ojačalo svoje institucijske kapacitete, među ostalim tako što izdvajaju više sredstava za tijela kaznenog progona, tužiteljstvo i sudstvo. Istodobno je potrebno dodatno ojačati preventivne okvire, kao što su oni koji uređuju lobiranje i pravila o sukobu interesa, i osigurati provođenje djelotvornih istraga i kaznenog progona i donošenje pravomoćnih presuda u predmetima povezanim s korupcijom. U zemljama proširenja ojačani su pravni i institucijski okviri, od kojih su se neki pokazali otpornima na neprimjeren pritisak, dok je istrage, kazneni progon i donošenje presuda u predmetima povezanim s korupcijom, uključujući korupciju na visokoj razini, potrebno dodatno poboljšati.

Sloboda i pluralizam medija

Sloboda i pluralizam medija glavni su elementi društva utemeljenog na vladavini prava i nužni za osiguravanje demokratske odgovornosti. U državama članicama trenutačno se provode reforme radi usklađivanja nacionalnih zakona s novim pravilima iz Europskog akta o slobodi medija (EMFA). Mnoge države članice provode reforme za jačanje neovisnog funkcioniranja i

financiranja javnih medija te za poboljšanje pravednosti i transparentnosti dodjele sredstava za državno oglašavanje. Osim toga, nekoliko nacionalnih regulatornih tijela za medije proširuje svoje nadležnosti radi usklađivanja s Aktom o digitalnim uslugama. Sve veća pozornost posvećuje se sigurnosti i zaštiti novinara u kontekstu stalnih prijetnji. U tu svrhu države članice uspostavljaju ili održavaju potporne strukture ili jačaju pravnu zaštitu novinara. Unatoč tome, treba dodatno poraditi na zaštiti i sigurnosti novinara, poboljšati zaštitne mjere za neovisnost nekih regulatornih tijela za medije i javnih medija, povećati transparentnost vlasništva i pravednije i transparentnije dodjeljivati sredstva za državno oglašavanje. U zemljama proširenja postoje problemi i s politizacijom regulatornih tijela za medije i financijskom održivosti javnih radiotelevizijskih kuća, kao i s imenovanjem članova uprave radiotelevizijskih kuća.

Institucijski sustavi provjere i ravnoteže

U više država članica u tijeku su reforme za jačanje sustava provjere i ravnoteže, među ostalim tako što se jača participacija javnosti u zakonodavnom postupku i poboljšava kvaliteta zakonodavstva. Međutim, naglo donošenje zakonodavnih izmjena, katkad bez savjetovanja s dionicima, stvara pravnu nesigurnost i za poduzeća i za građane. Iako se u izvješću navodi da većina država članica i dalje osigurava poticajan okvir za civilno društvo, u nizu država članica i dalje postoje prepreke povezane sa zahtjevima za financiranje ili registraciju. U nekim se organizacije civilnog društva suočavaju s ozbiljnim poteškoćama, kao što su prekomjerna financijska ograničenja ili kontrole ili nedovoljna zaštita. U zemljama proširenja poteškoće svojstvene zakonodavnim postupcima i nedjelotvorna javna savjetovanja ograničavaju uključivo upravljanje. Nedostaci su ponovno utvrđeni i u provedbi preporuka pravobranitelja i drugih neovisnih tijela.

Dimenzija jedinstvenog tržišta

U Izvješću se u sva četiri stupa naglašava učinak na funkcioniranje jedinstvenog tržišta i operativno okruženje za poduzeća. Djelotvoran pravosudni sustav, borba protiv korupcije, dobro upravljanje, pravna sigurnost i dobra izrada zakonodavstva znatno utječu na gospodarstvo jer oblikuju poslovno okruženje i usmjeravaju odluke o ulaganjima. U Izvješću se u sva četiri stupa naglašava učinak utvrđenih problema na funkcioniranje jedinstvenog tržišta i operativno okruženje za poduzeća. U poglavljima za pojedinačne zemlje izvješćuje se, primjerice, o specijalizaciji sudova i sudaca za rješavanje trgovačkih predmeta, mehanizmima za izvršenje sudskih odluka, mjerama za sprečavanje korupcije u javnoj nabavi, transparentnosti financiranja medija i o stabilnosti regulatornog okruženja, koja je poduzećima potrebna za poslovanje u predvidivim uvjetima.

Sljedeći koraci

Komisija poziva Europski parlament i Vijeće da nastave s općim raspravama i raspravama za pojedine zemlje na temelju Izvješća i da prema preporukama dodatno razmotre kako se može

ostvariti konkretan napredak. Poziva i nacionalne parlamente, civilno društvo i druge dionike da nastave dijalog o vladavini prava na nacionalnoj i europskoj razini, i to uz veći angažman građana.

Također, Komisija poziva i države članice da riješe probleme utvrđene u Izvješću i ističe spremnost pomoći državama da nastave s provedbom preporuka. Kad je riječ o zemljama proširenja, Komisija će nastaviti pratiti utvrđene probleme, među ostalim u sljedećim godišnjim izvješćima o proširenju. Dodatne zemlje proširenja uključit će se u izvješće o vladavini prava kad za to budu spremne.

Kao što se predsjednica von der Leyen obvezala u svojim političkim smjernicama za 2024. – 2029., Komisija će nastaviti unapređivati praćenje i izvješćivanje i jačati sustave provjere i ravnoteže, ponajprije praćenjem provedbe preporuka.